

Roda el món i torna al Born

INSTANT / INSTANTÀNIES. L'esplendor dels seus edificis no ha canviat. Fent un cop d'ull a una fotografia antiga, a través de la màgia del blanc i el negre, s'observa l'instant d'algunes vides efímeres que en el precís moment de disparar, avançaven de la plaça Sant Domènec a la Plana de l'Om. Un cotxe antic travessant el carrer, algun vianant amb barret i la llum cèntrica de les faroles a cada tram de façana devia ser la imatge quotidiana del carrer del Born a principis del segle XX.

«Ara ja no visc al Born, però quan hi passejo m'hi continuo sentint com a casa», explica Joana Piques, la tercera generació de la centenària llibreria Rubiralta del carrer del Born. Piques va néixer l'any 1940 i durant la seva infància va viure en aquest carrer. «Durant les nits d'estiu, els veïns treien les cadires a fora i xerraven mentre nosaltres jugàvem», recorda. Els ulls se li encenen a l'hora de parlar de les nits de Sant Joan. «La foguera es feia prop del Born i els nens teníem feina a buscar mobles vells», comenta. En aquella època, el carrer era un punt de trobada i un indret on es concentrava la vida comercial. «El Born era i és un carrer per passejar», sosté Joan Villaplana, propietari de l'estudi fotogràfic Villaplana, establert al Born a finals de la dècada dels anys vint. El fotògraf remarca que la identitat d'un carrer la construeix la gent que el trepitja dia rere dia, «i la llum que té el carrer del Born no és tan fàcil d'apagar».

Avui en dia, algun finestrall del carrer cèntric fa temps que es manté empolsinat, sense flors al balcó. D'altres sí que n'hi tenen i les cortines s'obren i es tanquen. A les faroles també se les ha guarnit amb flors, però alguns comerciants diuen que això no és suficient perquè el Born brilli. A peu de carrer, s'hi veu algun comerç nou, però també d'altres que hi porten tres o quatre generacions, com el Caribú, la Fotografia Villaplana o la llibreria Sobrerroca.

«És un carrer preciós, però l'Ajuntament ens té una mica abandonats», sosté Cristina Blesa, la propietària actual de la llibreria Rubiralta. Assenyala que ara el Born ja no és l'únic indret comercial, i «s'està apagant, com ho han fet el carrer Sant Miquel o el Sobrerroca». A més, destaca que actualment molta gent té més tirada a comprar a les grans multinacionals i, «al nostre carrer la majoria de botigues s'han creat a partir dels manresans».

La Montse, filla dels propietaris de la botiga de cosmètica natural Mygdonia, explica que fa quatre anys que han establert el seu comerç al Born, i remarca que molta gent dels pobles del voltant han deixat de venir a comprar a Manresa, a causa de la dificultat a l'hora de trobar aparcament públic. El propietari de Mygdonia sosté que la solució és crear places d'aparcament econòmiques i de proximitat, «si no això farà desaparèixer el comerç i la ciutat quedarà morta». Jaume Vilaseca, propietari de la centenària merceria La Moda, indica que una de les problemàtiques que els afecta és l'existència de pisos buits al barri antic. «El deteriorament d'alguns edificis i la incapacitat d'accedir-hi amb cotxe tira enrere la voluntat de viure al barri», comenta Vilaseca. Considera que s'haurien de fer pàrquings verticals en algun edifici buit, «tornar a donar més vida al barri».

Un jove arrossega una maleta mentre camina pel Born. Es dirigeix amb pas decidit cap a l'estació. Ja és tard i les botigues estan tancant. Ell se les mira amb un cert entusiasme. I continua el seu camí. «Roda el món i torna al Born», deia la dita.

Foto: Carles Claret (Instagram: @carles_claret)